

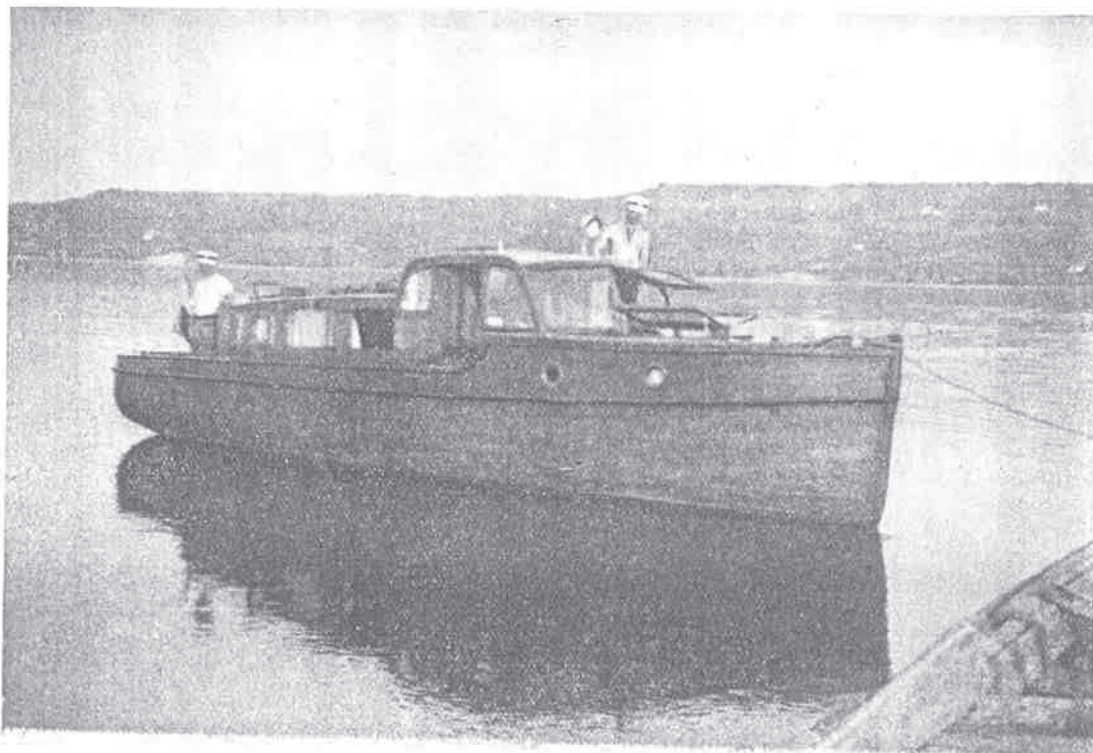
Dr. Slavko Mužinić:

Organizacija neposrednog nadzora nad ribolovom

Nema sumnje da i najbolje zakonske odredbe kojima se reguliše vršenje ribolova ne mogu imati dovoljan efekat, ako ribolov ostaje bez dobro organizovanog i efikasnog nadzora. Taj nadzor je — doskora — nedostojao, naročito u pogledu ribolova na našim velikim rekama. Iako su razni državni i samoupravni organi pozvani da se, pored svoje redovne dužnosti, staraju

mestima svakodnevna pojava. Nije pomoglo mnogo što je Ministarstvo poljoprivrede nastojalo da posrednim putem onemogući ovakav ribolov.

Da bi se, s jedne strane, sačuvala riblja populacija naših velikih tekućih voda od potpunog istrebljenja, i da bi se, s druge strane, sprečio bespravan ribolov koji je od štete i za državne prihode, Ministar-

Motorni ribarsko-policijski čamac Ministarstva poljoprivrede

i o izvršenju zakonskih odredaba o ribolovu, ipak njihov nadzor nije bio dovoljan. Tako se je moglo videti da se riba lovi i za vreme lovostaja, da se lovi i ona riba koja je daleko manja od najmanje propisane veličine, i — što je najgore — takva se riba javno prodavala po tržnicama, restoranima, itd. S druge strane, na vodi se moglo naći nepropisnih ribarskih sprava gotovo kod svakog ribara, a osim toga ribu je lovio ko je hteo, često bez ribarske karte, bez propisane dozvole. Najzad, upotreba onih sredstava koja najviše uništavaju riblju populaciju naših voda — dinamita i otrova — postala je u izvesnim

stvo poljoprivrede našlo se primorano da organizuje neposredan nadzor nad ribolovom, pre svega na našim plovnim rekama. Stoga je, u julu prošle godine, Otok za ribarstvo Ministarstva poljoprivrede nabavio motorni čamac za ribarsko-policisku službu. Postavljena su dva ribarska stražara, koji su jednovremno i posada tog čamca (motorista i mornar) i pristupilo se prvom putovanju. Stanje koje se zateklo bilo je poražavajuće. Vršeci kontroli — u prvo vreme uvek u prisustvu još jednog činovnika Otoka za ribarstvo — ovi organi su se posle prvih putovanja vraćali sa mnogo zaplenjenih zabranjenih ribar-

skih sprava, našavši na velikim vodama stanje koje je bilo još gore nego što se očekivalo. Bilo je bezbroj prijava radi ogrešivanja o propise o ribolovu. Ali bilo je i drugih posledica. Ribari kojima su oduzete nepropisne sprave, ostali su bez ikakve mogućnosti da se bave ribolovom. Jednim delom iz neznanja, jednim delom radi toga što se dugo vremena nije vodio dovoljan nadzor nad ribolovom, mnogi su godinama radili sa nepropisnim spravama, navikli se na njihovu upotrebu, ulagali u njih sav svoj — većinom vrlo skromni — imetak. Pošto su im te sprave uduzete, jer nisu odgovarale propisima, oni su ostali bez ikakve mogućnosti da ma šta zarade. Stanje je bilo vrlo teško, i Ministarstvo poljoprivrede, koje je smatralo da nije njegova zadaća samo da zaštiti ribarstvo, nego da se stara i za ribare, da njima omogućujući dalji rad i opstanak, pomoglo je novčano mnogobrojne ribare, da nabave propisne ribarske sprave. Svi oni koji su podnili molbe da im se omogući da svoje sprave prilagode postojećim propisima, dobili su za to pomoć. Kao zamenu dali su za to one sprave koje nisu odgovarale dozvoljenim normama. Tako su u kratkom vremenu mnoge nedozvoljene ribarske sprave zamenjene i prepravljene. Sa mnogo razumevanja i mnogo dobre volje, a sa relativno malo sredstava, sve se to moglo postići. Bilo je mnogo čak i takvih slučajeva, da su pojedini ribari, koji su bili kažnjeni od vlasti radi upotrebe zabranjenih sprava — s druge strane — dobili pomoć za preradu starih ili nabavku novih sprava. Ribari su vrlo brzo shvatili koristi ovakve akcije. Nakon što je ribarsko-policiski motorni čamac Ministarstva poljoprivrede nekoliko puta prokrstario našim plovnim rekama, bilo je u upotrebi sve manje zabranjenih ribarskih sprava, bilo je sve manje bespravnih ribara, a u ribarskim barkama sve manje riba koje ne bi imale bar najmanju propisanu veličinu. Gotovo na svakoj ribarskoj barci ili čunu može se danas naći urezana mera od 20, 25 i 30 cm; to su minimalne veličine za pojedine najvažnije vrste riba. Retko se još nalaze kod ribara na plovnim rekama nepropisne sprave.

Od osobite je važnosti još i to da se uporedo nastojalo da se onemogućiti promet ribe čiji je lov zabranjen. Svaki ribarski trgovac na koga se u toku putovanja naišlo, morao je dozvoliti pregled ribe koju prevozi, i ribe koje se nisu smele

loviti puštene su smesta u vodu. Dvojica ribarskih stražara Ministarstva poljoprivrede obilaze sve tržnice prestonice, obilaze okolna mesta, vrše kontrolu čak i po raznim lokalima, tako da je prodaja ribe, čiji je lov zabranjen, bar u prestonici i njejoj okolini gotovo potpuno onemogućen.

Specialna pažnja obraćena je na one koji ribu uništavaju dinamitom. Da bi se to sprečilo, Otok za ribarstvo uspeo je da organizuje čitavu jednu obaveštajnu službu. Sprečavanje ovakvog razornog ribolova najviše pomažu baš sami profesionalni ribari, koji u njemu vide svoju propast. Usled toga, iako još nije uspelo da se potpuno suzbije ovo grozno utamanjivanje riba, ipak je dinamit danas — bar na našim velikim plovnim rekama — mnogo ređi nego li ranije.

Međutim, treba istaći još jedan moment, koji je od osobite važnosti, kad se želi oceniti značaj ove ribarske nadzorne službe. Ribarski stražari, a pored njih u prvom redu činovnici Otoka za ribarstvo Ministarstva poljoprivrede, prilikom svakog direktnog kontakta sa ribarima upućuju ih na pravilan rad, poučavaju ih, pomažu im da se organizuju na zadružnoj bazi. Lep broj novih ribarskih zadruga jedan je od rezultata ovog rada. Primenom strogih mera protiv onih koji se ne drže zakonskih odredaba i propisa — a s druge strane — pomaganjem i poučavanjem svih ribara sa kojima dolazi u dodir, Otok za ribarstvo Ministarstva poljoprivrede ovim putem nastoji da i moralno i privredno podigne našeg ribara, a jednovremeno da zaštiti i naše ribarstvo.

S obzirom na veliki reon koji imaju da nadziru ribarski stražari Ministarstva poljoprivrede, motorni čamac koji je za te svrhe nabavljen morao je biti dovoljno prostran. Njegova je dužina 10 m, a najveća širina 2,5 m; sasvim napred nalazi se kabina za posadu sa dva kreveta; iza nje je kormilarnica, nešto uzdignuta, u kojoj je smešten i motor, tako da jedno lice upravlja čamcem i mašinom. Iza kormilarnice se nalazi još jedna kabina za stanovanje, a sasvim natrag je otvoren prostor, dužine oko 2 m, i mala toaleta. Motorni čamac snabdeven je sa svime što je potrebno za duža putovanja. Prostor je odlično iskorišćen, tako da ima dovoljno mesta i za kretanje i za rad. Motor je marinski, marke »Grey« jačine 40 konj. sna-

ga, a razvija brzinu od oko 18 km na sat u mirnoj vodi. Pošto je prema novom Zakonu o slatkovodnom ribarstvu pogonski materijal za ribarsko-policiske motorne čamce oslobođen od plaćanja uvozne carine, trošarine i ostalih državnih i samoupravnih nameta, to je njegov pogon vrlo jeftin.

Ribarski stražari su zakleti javni organi, ukusno uniformirani, i naoružani revolverima i karabinama. Obojica su bivši ribari, koji poznaju odlično ribolov i vode na kojima vrše službu tako da je čitava organizacija nadzorne službe zaista uspela.

Prof. Josip Plančić:

Upute po novom zakonu o slatkovodnom ribarstvu za Savsku banovinu

Davno očekivani zakon o slatkovodnom ribarstvu objavljen je 28-X-1937 u Službenim novinama i toga je dana stupio na snagu. Taj će zakon biti od vrlo velike važnosti za naše slatkovodno ribarstvo jer je jedinstven za cijelu državu, a po svojim propisima omogućava svestran rad na organizaciji i unapređenju te do sada dosta zapuštene, ali važne grane naše narodne privrede. Da je konačno taj zakon izrađen i donešen imade pored Dra S. Stankovića profesora univerziteta u Beogradu, velike zasluge Dr. Slavko Mužinić šef odsjeka za ribarstvo u Ministarstvu poljoprivrede koji je uložio mnogo truda i mara da taj zakon bude donešen, a i tako izrađen kako će se po tome zakonu moći, prema prilikama koje postoje u našoj državi, poraditi na sređenju i unapređenju našeg slatkovodnog ribarstva.

Sa administrativne je strane od velike važnosti što se ribarska uprava decentralizuje i prepušta potpuno u kompetenciju banskih uprava. Također su i svi prihodi od ribarstva prepušteni pojedinim banovinama i ti teku u ribarski fond koji se, po propisima toga zakona, mora osnovati kod svake banske uprave. Time je dana mogućnost pojedinim banskim upravama da u granicama zakona rade posve samostalno na sređenju i unapređenju slatkovodnog ribarstva na svome području.

Za provadanje u život toga zakona donesen je Pravilnik Ministarstva Poljopriv-

Nesumnjivo je da ovaj jedan motorni čamac sa svega dva ribarska stražara nije dovoljan za ovako veliki reon, koji treba nadzirati. Međutim, očekuje se, da će u najskorijem vremenu banske uprave biti u mogućnosti da — po ugledu na organizaciju koju je sproveo Otksek za ribarstvo Ministarstva poljoprivrede — i same organizuju neposredan nadzor nad ribolovom, putem specialnih organa; time će se neminovno poboljšati stanje našeg slatkovodnog ribarstva, a tako i naših ribara, koji, u velikoj većini, sa zadovoljstvom gledaju na to, da se nad ribolovom vodi kontrola, jer su vrlo brzo uvideli da je to u njihovu korist i za njihovo dobro.

vrede. Taj je Pravilnik već izrađen i sada će se odmah početi raditi na provadanju u život tog novog zakona. Spremljeno je i zasebno izdanje zakona, pravilnika, svih naredaba sa opširnim obrazloženjem, kojeg će izraditi Dr. Mužinić pa će time biti pružena mogućnost i široj javnosti da se točno upozna sa svima propisima toga zakona. Ova se knjiga može nabaviti kod Ribarske književne zadruge u Zagrebu.*)

Za prethodno obavještenje naših ribara specijalno u Savskoj banovini objasniti neke propise novog zakona koji momentano najviše interesuju naše ribare.

PRIJAVA PRAVA RIBOLOVA

Novi zakon priznaje postojeća privatna prava ribolova, ali ta prava treba da se utvrde i priznaju po ovome zakonu. Na osnovu priznatih prava po ovome zakonu urediće se ribarski katastar. U tu svrhu treba da svaki vlasnik prava ribolova (a ne zakupac) prijavi nadležnoj Kr. banskoj upravi svoje pravo ribolova uz točnu naznaku na kojoj se ribolovnoj vodi to pravo nalazi i u kojem opsegu. Toj prijavi treba priložiti dokumenta, kojima dokazuje svoje vlasništvo. Ove se prijave mo-

*) Ribarska književna zadruga, Zagreb, Medveščak 49. II. desno, već razaslila ovaj zakon sa pravilnicima i komentarom po Din. 60.— kako je posebno oglašeno u ovom broju.